

HÍRMONDÓ

Népfőiskolai

AZI. TATAI ORSZÁGOS MAGYAR ZOLTÁN KONFERENCIA TISZTELETÉRE
KÜLÖNSZÁM - TATA, 2013. JÚNIUS

**A SZERVEZŐ BIZOTTSÁG,
A RENDEZŐ SZERVEZETEK ÉS A VÁROS
POLGÁRAI NEVÉBEN TISZTELETTEL KÖSZÖNTJÜK
MAGYAR ZOLTÁN SZÜLETÉSÉNEK 125. ÉVFORDULÓJA
ALKALMÁBÓL SZERVEZETT KONFERENCIA VENDÉGEIT!**

A KONFERENCIA RÉSZTVEVŐINEK KÖSZÖNTÉSE

A Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság évek óta szervezi Tata városával összefogva a Magyar konferenciát. Magyar szellemiségét, mának szóló üzenetét szeretnénk közvetíteni, szeretnénk, ha a nagy tudós gondolkodásmódja és életpéldája a ma közszolgáinak a jelenben erőt adhatna munkájukhoz, és a jövőre vonatkozóan pedig

terveikhez irányt mutatna.

Tata történelmi és szellemi emlékei, épített és természeti öröksége melyeket az itt élő és alkotó elődeinktől és a Teremtőtől kaptunk örökségül és használatra, arra kötelezi a tataiakat, hogy méltó módon gondoskodjunk ezen kincsek megőrzéséről, fejlesztéséről és továbbadásáról is.

Tata ebben az esztendőben az Európa Tanácstól a leeurópaibb város címet nyerte el negyven Európai város közül. Itthon pedig elnyertük a Magyar Táj díjat. De a legnagyobb elismerés mindig az, ha a tataiak jól érzik magukat városukban. Ezt pedig az mutatja, hogy hajlandóak érte tenni, vigyáznak rá, közösségeket szerveznek, építik a várost szellemi értelemben is.

Magyar Zoltán üzenete a mának talán éppen ebben fogható meg: úgy építeni nemzetet, települési közösséget, hogy abban mindenki megtalálja a neki való feladatot, ne kihasználója és csak élvezője, hanem értékes építője, alkotója legyen a köznek. A mai világ egyik legnagyobb veszélye az emberi kapcsolatok szétesése, a családok, a házasságok, a közösségek, a barátságok válsága. Ennek gyógyítása, helyreállítása nemzeti feladat is, de mindenkinek, és minden kisközösségnek is megvan benne a saját, egyedi és senki más által el nem végezhető feladata.

Ebben a saját életfeladat megtalálásában, és vállalásában segítse minden résztvevőjét az idei I. Országos Tatai Magyar Konferencia!

*Michl József
polgármester*

MAGYAR ZOLTÁN *(Tata, 1888 – Héreg, 1945)*

Katonatiszti családban született Tatán. A piaristáknál folytatott középiskolai tanulmányait követően államtudományi oklevelet (1910), majd jogtudományi (1912) doktorátust szerez. Kiváló adottságainak köszönhetően végigjárja a köztisztviselői ranglétrát. Pályájának

első fele a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumhoz kapcsolódik. Az 1930-as évektől egyetemi tanári, és az általa alapított, vezetett közigazgatás-tudományi intézetben végzett kutató munkássága válik meghatározóvá. Ekkorra már nemzetközi hírű közigazgatási tudós. Gyakorlati törekvései sokféle módon megnyilvánultak – ezekre természetesen hatással voltak a korszak szellemi áramlatai is. Közülük a tatai munkásságát említjük példaként, mert az 1939-ben megjelent "A közigazgatás és az emberek" c. tanulmánykötet jól illusztrálja mind Magyar felfogását, mind azt a módszert, amit alkalmazott. A közigazgatásból kiindulva Magyar a helyi társadalom problémáinak tudományos igényű feltárásáig jut el. Így keresi egy olyan közigazgatás működési modelljét, amely az embereket szolgálja, az emberek érdekében jön létre. Több nyelven beszélt, saját képességeit folyamatosan fejlesztette (pénzügytan, szervezésemélet, gyorsírás), több külföldi tanulmányúton vett részt (Németország, Olaszország, USA, Szovjet-Oroszország). Feleségével, dr. Techert Margit filozófussal a szovjet front elől menekülve 1944-ben Tatára, majd Héregre az erdészházba költöznek. 1945. március 24-én – az átvonuló szovjet csapatoktól elszenvedett atrocitások hatására – az önkéntes halált választják. A tatai Környei úti temetőben alusszák örök álmukat. Gyermeük nem volt, Magyar utolsó oldalági leszármazottja 2002-ben halt meg.

MAGYAR ÖRÖKSÉG MAGYARY ZOLTÁN

közigazgatási és tudománypolitikai munkássága

„Kegyelmes Uram! E hónap elejétől itt vagyok Oxfordban. Előtte két napig Cambridge-ben voltam, ahol Szentgyörgyi Albert kalauzolt, és azelőtt néhány napig Londonban. Nemcsak nagyon kellemesen éreztem magam ebben az »úri« országban, hanem tudománypolitikai szempontból is várakozáson felül tanulságos Anglia. Az angol mindenben önálló és empirikus, s így a tudománypolitikában is. Nem azt nézi, hogy a kontinens és Amerika milyen egyetemeket és kutatóintézeteket csinál, hanem azt, hogy másutt is van magas színvonalú egyetemi oktatás és tudományos kutatás, arra neki is szüksége van, tehát csinálja a saját feje és módja szerint a régi történelmi alapokon, de jól és modernül. (...)

Az intézetek egyszerűek, de jól felszereltek. Egy-egy kutatónak nem kell más, mint egy cella, ahol a kísérleteit végzi, és boldog és szárnyal a munkájában, mert tudja, hogy bármire van szüksége, az intézet valamelyik szobájában megtalálja, akár felszerelésről, akár egy rokon kutatást végző másik szakember kritikájáról van szó. És ott van az igazgató, aki sokszor világhírű tudós. Minden intézetben van tea-room, ahol az angolok számára elengedhetetlen teára mind összegyűlnek, és tudományos kérdéseket megbeszélhetnek. (...)

Azt hiszem, Kegyelmes Uram, méltóztatol osztani azt a nézetemet, hogy a fentiek a magyar tudománypolitikának legfontosabb kérdésére vonatkoznak. Amit mindig hangsúlyozni méltóztatol, hogy az ember a legfontosabb, ha magas színvonalú, igazán versenyképes tudományos életet akarunk, és így jutunk el ennek a kérdésének modern alapon való teljes, új rendezéséhez (...), mély tisztelettel és régi ragaszkodással igaz szolgád, Magyary Zoltán.”

Az elhangzott szakaszok a Klebelsberg Kunó kultuszminiszterhez 1929. július 29-én, Oxfordból írt tíz oldalas levél részletei. A negyvenegy éves Magyary Zoltán ekkor már vagy tíz éve a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumban dolgozott. Két évvel korábban, szerkesztésével megjelent A magyar tudománypolitika alapvetése. Ebben a több mint hatszáz oldalas műben – több fejezettel együtt – Magyary Zoltán írta az utolsó fejezetet is A magyar tudománypolitikai jövő feladatai címmel. Ebből idézek:

„A célkitűzések fejlesztése csak az egyes szaktudományok szükségleteinek állandó figyelemmel kísérése, a tudósok és fiatal tehetségek ismerete és velük való szakadatlan érintkezés útján lehetséges. A sok rész cél ismerete útján lehet csak a fejlődés általános irányvonalát, a közös nagy célokat meglátni és konkretizálni.”

És ha ezekből a részletekből, amelyek összegyűjtésénél igyekeztünk minél nagyobb teljességre törekedni, a nagy célokat keressük, akkor két gondolat emelkedik ki: az egyik

az, hogy a tudományos munka útján, amely a nemzeti élet nyilvánulásainak csak egyike, igyekeztünk nemzetközi helyzetünk javítását elérni. Ez a relatív cél. A másik az, hogy az ember lelkiségéből származó ama törekvés, amely a minél szélesebb és minél alaposabb megismerés felé ellenállhatatlanul vonz, minél több emberben minél kedvezőbb feltételek mellett érvényesülhessen, és ezáltal a kultúra előbbviteléhez minél többel járulhasson hozzá. Ez az abszolút cél.

Magyary Zoltán érdeklődése 1930 után egyre inkább a közigazgatás felé fordult. A közigazgatás tudományos kutatásának, oktatásának és fejlesztésének elősegítésére megalapította a Magyar Közigazgatástudományi Intézetet. 1942-ben a Magyar közigazgatás címmel jelent meg összefoglaló munkája.

Részletek egy másik levélből, amelyet Magyary Zoltán Héregen, 1945. március 24-én írt:

„Kedves Barátom! A régi világ összeomlott. Mulasztásaiért, hála Istennek nem érzem magamat felelősnek. Nagyon mély változás lép a helyébe, amelyet megértettünk és feleséggel együtt készültünk a nagy feladatra, hogy szerencsétlen országunk az új világba annak helyes felismerésével illeszkedjék bele.”

Majd így folytatja:

„A tegnapi napon a lelki megpróbáltatásnak olyan mélypontjára jutottunk, amely elzárja az átjutás útját és elveszi a jövőbeli eredményes közreműködés reményét.”

Az egész ország, de különösen a magyar tudományos élet és közigazgatás nagy vesztesége, hogy a háború utáni „új világba” nem Magyary Zoltán és a hozzá hasonlóan gondolkodó társai illesztették be hazánkat.

1945-ben bekövetkezett halála után, majd’ ötven évet kellett várni, hogy késői minisztériumi utód, Bakos István főosztályvezető javaslatára Magyary Zoltánról nevezzék el 1993-ban az első magyarországi posztdoktori ösztöndíjat. Bakos István így ír a névadásról:

„Magyary Zoltánt névadónak azért választottuk, mert a magyar felsőoktatás- és a tudománypolitika Trianon utáni talpra állítóját, a közigazgatás nemzetközileg elismert kiválóságát, aki – feleségével együtt – tragikus halált szenvedett, már-már feledésre ítélték. Emlékét ápolni akartuk, hiszen Kismegyeri Magyary Zoltán, aki – apjával és nemesi elődeivel szemben – sohasem volt katona, száz hadosztálnál is hatalmasabb erőt, a magyar szellemi életet és a közigazgatást igyekezett »tudományos alapon« megszervezni, tagjait megnyerni és a nemzet jobb jövője érdekében csatasorba állítani.”

A Magyary Zoltán Posztdoktori Ösztöndíjat az Alapítvány a Magyar Felsőoktatásért és Kutatásért kuratóriuma ítéli oda évente a pályázók közül kiválasztott fiatal kutatóknak. 1998-ban megalakult a Magyary Zoltán Ösztöndíjasok Társasága. 10 éves évfordulójának megünneplésére, 2003-ban a Társaság tagjai kötetbe gyűjtötték a több mint száz Magyary-ösztöndíjas munkásságát.

A Magyar Örökség-díj egy kiváló, sokoldalú, köztiszteletben álló, az emberben bízó, hívő honfitársunk emléke előtt tiszteleg, és személyisége megismeréséhez, célkitűzéséhez, célkitűzéseinek, munkásságának a folytatásához nyújt hatékony lendületet.

Dr. Réthelyi Miklós

egyetemi tanár

*az Alapítvány a Magyar Felsőoktatásért és Kutatásért
kuratóriumának elnöke*

*Magyar Örökség Díj. Harminckettedik díjátadás, 2003.
szeptember 20., Semmelweis Egyetem Testnevelési és
Sporttudományi Kara*

*MAGYARY Zoltán (1888. június 10. Tata – 1945. március 24.
Héreg) köztisztviselő, tudós. Katonatiszti családban születik.
A piaristáknál érettségizik. 1910: államtudományi oklevelet,
1912: jogtudományi doktorátust szerez. Köztisztviselőként
dolgozik. 1917-től miniszteri tanácsos, a tudománypolitikai
osztályvezetője a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumban.
1930-tól tanszékvezető egyetemi tanár a Pázmány Péter
Tudományegyetemen. A szovjet front elől 1944-ben Tatára,
majd Héregre menekül feleségével. Feleségének a szovjet
katonáktól elszenvedett brutális atrocitása miatt 1945.
március 24-én mindketten az önkéntes halálba menekültek.*

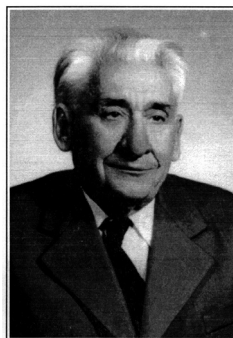

*Héreg községben 2003-ban került felavatásra
a Magyary emlékhely. Dékán János
polgármester tartja avatóbeszédét.*

Kiss István

Így láttam Magyary Zoltánt

– részlet a tanulmányból –

ca. 1945

Az első intézeti munkám a Komárom vármegye Tatai járásáról készítendő ténymegállapító tanulmány volt, még pedig azzal a célzattal, hogy a járás problémáinak feltárásán felül, azok megoldására teendő apró lépésekkel megmutatható legyen, hogy egy mintajárássáfejlesztendő térségben mit tehet a közigazgatás az emberekért, ha egyáltalában akar tenni valamit. Ezek az első apró lépések az 1936 nyarán összegyűjtött anyag feldolgozásával párhuzamosan még az eredményeket tartalmazó kötet megjelenése előtt megkezdődtek (Tata és Tóváros egyesítése), majd a Komárom vármegyei Közjóléti és Gazdasági Szövetkezet, illetőleg a Hangya Szövetkezeti Központ közreműködésével a szorosabban vett közigazgatási fejlesztésen túlmenően gazdasági irányba is kiszélesedtek. Ezekben a munkálatokban – intézeti beosztásom mellett – a közjóléti szövetkezet első igazgatójaként vettem részt. A közjóléti szövetkezet igen hatékony háziipari tevékenysége azonban sértette a Háziipari Központ érdekeit, és mivel annak vezetősége a Belügyminisztérium és a belügyminisztériumi államtitkár feleségei irányítása alatt állott, az Intézetbe való beosztásom visszavonásával 1941 februárjában kiszakítottak a munkánkban való részvételből. Szabadidőmben azonban más irányú témákon dolgozva továbbra is bejártam az Intézetbe. Pár hónap elteltével Magyary közbenjárására több hónapos fizetéses szabadságot kaptam azzal, hogy azt a német nyelv megtanulása érdekében Németországban (zömmel Innsbruckban) tölthettem. Ennek költségeit Magyary Zoltán finanszírozta és annak lejártá előtt – most már tanügyi titkárként – újból beosztattott az Intézetébe. Munkám azonban tekintettel Magyary fokozódó érdeklődésére, a mezőgazdasággal kapcsolatos kérdések és a közigazgatási adattárak irányába tolódtott el. Magyary Zoltán családi és politikai okokból a front átvonulását – mintegy fél illegálisban – a számára oly kedves Tatai járásban kívánta eltölteni. Így 1944. december elején láttam utoljára, amikor az intézeti ügyek referálása végett felkerestem Tatán. Eredménytelenül próbáltam rávenni arra, hogy feleségével együtt költözzenek vissza a fővárosba. Sorsuk azonban úgy alakult, hogy ott kellett maradniuk, mert végső útjukra onnan akarták őket hívni. Utolsó megtisztelő megbízatásaként én kísérhettem vissza édesanyját Budapestre.

Tata barátainak évkönyve, 1987.

DR. SZANISZLÓ JÓZSEF**A tatai járás szerepe a közigazgatás
tudomány történetében***– részlet a tanulmányból –*

Dr. Kiss Istvánról van szó, aki most negyven év távlatában újból szemügyre vette a járást, a hatalmas méretű munkában ad számot annak fejlődéséről, – egy kicsit a régi álmok valóra válásáról is. /A közigazgatás és az urbanizáció. A Tatai Medence városi tájja alakulása. Budapest, 1978./ A közel négy évtized gazdasági, társadalmi és közigazgatási fejlődésének ugyanattól a szerzőtől történő számbavétele, aki annak idején a közigazgatás adósságainak egyik kimunkálója volt, páratlan értékűvé teszi a munkát, amely ezért még évtizedek múlva is a közigazgatás és városszociológusok bibliájául fog szolgálni. A másik nem kevésbé jelentős munka, ahogy mondani szokás: kollektív bölcsesség terméke. /Városkörnyéki községek igazgatása városi tájban – Komárom megyei tapasztalatok alapján./ Az utóbb említett munka inkább a ma gondjairól és e gondok megoldásáról ad számot. Jó terepasztal a Tatai járás nemcsak tárgyi felépítésében, hanem kitűnő közigazgatási szakemberek képzésében is. Az effajta képzés, mint a közigazgatással szemben támasztott sok-sok kíváncsi parányi realizálódása, 40 évvel ezelőtt a Tatai Népfőiskola létrehozásával kapott bázist a járásban. Ennek az iskolának a növendékei az adott időszakban jó harcosai voltak a falu felemelkedéséért, a jobb gazdálkodásért, általában pedig az emberibb életért indított küzdelemnek. Ezt, mint a Komárom Megyei Közjóléti Szövetkezet területén működött egykori munkatársuk, negyven év távlatából is nyugodt szívvel tanúsíthatom. A Magyary-iskola munkatársai elhaltak, vagy lassan kihalófélben vannak. De akik élnek, még láthatják, hogy beért egykori – az emberibb életért vívott – fáradozásuk gyümölcse. S így nyugodtan vallhatják néhai professzoruk:

*Magyary Zoltán nevében is
a költő Eötvös József hitvallását:*

*Márvány-szobor helyébe,
Ha fennmarad nevem,
Eszméim győzedelme
Legyen emlékjelem.*

*/Elhangzott a Tata Barátainak Köre
1979. május 20-án tartott Közgyűlésén./*

Tata Barátainak Köre évkönyve, 1980.

**A TATAI JÁRÁS KÖZIGAZGATÁSÁT
VIZSGÁLÓ 1939. ÉVI
TÉNYMEGÁLLAPÍTÓ TANULMÁNY
TANULSÁGAI**

Magyary Zoltán és Kiss István 1939-ben publikálta a vizsgálati anyagot, ami most 2010-ben reprint formában ismét megjelent. A szerzők és az általuk vezetett munkacsoport által végzett úttörő jelentőségű vizsgálat a korabeli amerikai fact-finding módszert idehaza alkalmazva feltárta a járás közigazgatásra ható alapvető tényezőket (a területi és a népességi adottságokat), valamint az ezekre épülő helyi közigazgatás főbb jellemzőit.

... Napjainkban viszont ennek a ténymegállapító tanulmánynak egyfelől történeti tanulságai vannak, másfelől megállapításai aktuális közigazgatási jellemzőkre mutatnak rá.

1. A közigazgatásról a sokféle szubjektív értékelés jelenik meg és alakítja a közvéleményt.

Az emberek rendszerint egy-egy közigazgatási ügyük intézése során szerzett tapasztalatokból, mások szubjektív elbeszéléseiből indulnak ki, a közigazgatási szervek dolgozói pedig hajlamosak arra, hogy saját munkájukat egyoldalúan értékeljék. A ténymegállapító vizsgálatok viszont elősegítik, hogy a közigazgatásról és arra ható tényezőkről elfogulatlan képet alkothassunk.

A tatai járás ténymegállapító vizsgálata is rámutatott arra, hogy a modern államban már nem lehet csupán abból a szempontból kiindulni, hogy a közigazgatás elsősorban jogi funkció, és csak arra kell ügyelni, hogy jogszabályt ne sértsen.

A jogi szempont mellett egyre fontosabbá vált a közigazgatás nem jogi (gazdasági, társadalmi) szervező jellegű munkája, és teljesítménye.

Természetesen a közigazgatás szervező tevékenységének kereteit szintén a jog határozza meg, de ennél a funkcionál és működésnél a jogi kereteken belül többféle szervezési megoldás lehetséges. Az amerikai eredetű scientific management (tudományos üzemszervezés) felfogásait átvéve a szerzők szerint is a többféle lehetséges szervezési megoldás között az adott esetben mindig van egy „legjobb” megoldás (the one best way).

A közigazgatásban is meg lehet állapítani, hogy az adott szervezet és annak teljesítményei hány százalékban különböznek a legjobbtól (23. o.).

2. A szervező típusú közigazgatás értékelésénél figyelembe kell venni a közigazgatási teendőket meghatározó népességi és területi alapokat. Magyary Zoltán elvi irányítása alapján Kiss István és munkatársai felmérték a tatai járás községei népességének jellemzőit, a népesség gazdasági helyzetét. A korabeli állapotokat történeti kifejlődési folyamatokban vizsgálták.

Az avar, nyugati szláv (tót) és bajor népelemek olvadtak

egybe, de a honfoglaló magyarság számbelileg nagyobb volt az itt lévő néptörödékeknél. A járás és megyéjének népességei arculatát később befolyásolták a török uralom utáni betelepítések (a német és szláv katolikusok főként a járás nagyrészt birtokló Eszterházy grófi család hívtá be). Az újtelepesek gazdasági és társadalmi viszonylag gyorsan beilleszkedtek, egy részük elmagyarosodott, más részük (főként a németek) erőteljesebben megőrizték nemzeti azonosságukat. Számbeli és anyagilag hamar megerősödött a betelepülő zsidóság is (58-59. o., 143-147. o.). A népesség foglalkoztatási szerkezetében a földművesek mellett jelentős volt az ipari és kereskedő réteg. Hasonló gazdasági feltételek közötti községénél feltűnő, hogy a német községek jóléte magasabb (367. o.). Egyes községek gazdasági fejlődésében fontos szerepet játszik a zsidóság, a népszámlálás vallási és települési adatai arra is utalnak, hogy a magyarországi népesség ezen szerves része igen mozgékony volt. E népréteg száma a járás hanyatló vagy a fejlődésében megtorpanó községeiben csökkent, mivel gyakran átköltöztek azokba a településekre, ahol nagyobb gazdasági lehetőségek kínálkoztak (62. o.). A járás népességén belül az u. n. kisegzisztenciák többféle gazdasági „önvédelmi szervezet”: fogyasztási, hitel, termelő és értékesítő szövetkezetet alakítottak. A járási népességekben belül külön csoportot alkottak a bányaközösségek magyar lakosai, a bányászok életformáját és viszonyait a járást felmérő csoport egyik tagja: Hilscher Rezső részletesen elemezte (98-107. o.). A községi népesség tagozódása differenciált szervezési feladatokat adott a helyi közigazgatásának az oktatási, az egészségügyi és szociális ellátások megszerzése során.

Prof. Verebélyi Imre előadást tart a Népfőiskolán

A járásbeli közigazgatást befolyásolták a közigazgatás-földrajzi területi jellemzők. A járás 17 nagyközsége jórészt belső fejlődés útján, illetve kisebb részt községösszevonás útján (például Tata-Tóváros) jött létre. A községegyesítés azonban igen nehéz feladat volt, erre utal Tatabánya és a

szomszédos községek egyesítésének elmaradása, illetve elhúzódása. A járás 9 kisközsége nem egyesült, hanem a bonyolultabb községi ügyekre szövetkezett, például közjegyzőségek, orvosi, állatorvosi köröket hozott létre. A járás földrajzi területe tájbélelileg nem egységes, hegyi-völgydombi tájakat foglal magába. A hegyi táj azonban nem olyan magas, hogy járáshatárt, vagy megyehatárt képezzen. A járási terület ezért inkább közigazgatás-politikailag és történeti szempontok szerint alakult ki. Hasonló a helyzet a trianoni ország terület csökkentése után létrehozott (közigazgatásilag ideiglenesen egyesített) Komárom-Esztergom megyével, ahol a tatai járás még az esztergomi „török megye”, ami csak járás nagyságú) kevés kapcsolattal rendelkezett a tatai járás, a tatai járás inkább nyugati és dél-nyugati irányba gravitált. A ténymegállapító tanulmány fontos megállapítása, hogy a községek nagysága, lélekszáma kihatott az igazgatási típusú költségek alakulására. A költségvetésen belül az igazgatási költségek arányszáma a legnagyobb (56,6 %), az 5000 lelken aluli községek csoportjában, még ennél is kisebb (21,8 %-31,8 %) az 5-10 ezres lélekszámú és a 10 ezren felüli lélekszámú községekben. Egyrészt azért, mert a nagyobb községeknek nagyobbak a közszolgáltatási igényei, másrészt azért, mert ezen igényeket kevesebb alkalmazottal tudják ellátni (341-342 o.).

3. Meglepően kritikus kórképet rajzolt fel az önkormányzati szervezetrendszerrel foglalkozó felmérés és értékelés. Kiss István szerint „a községek úgynevezett és annyira védelmezett önkormányzata a közigazgatás gyakorlati működésében úgyszólván csak papiroson van meg...” (150. o.). A községekre az a jellemző, „hogy a község igazi vezetője és az irányító akarat képviselője nem a képviselő testület és még kevésbé a bíró, hanem a jegyző” (162. o.). De a jegyző is tehetatlenné válik olyan községekben, ahol tartalmi túlsúlyban volt az Eszterházy hitbizomány, vagy a Magyar Állami Kőszénbánya Rt. A két nagy gazdasági szervezet jelentős befolyást gyakorolt a képviselő testület döntéseire, arra, hogy kit válasszanak meg az előljárárságba vagy jegyzőnek. Előfordult, hogy egy jegyző közeli családtagját a túlsúlyban lévő nagyvállalat alkalmazta, egy főszolgabíró családtagjai a hitbizomány szolgálatában álltak és annak lekötelezettjei voltak. A választott önkormányzatok mellett viszonylag erős volt a civil társadalmi szerveződés. A járás területén 158 különböző egyesület működött. Ezek között megemlíthetők a foglalkozások egyesületei, a gazdakörök, az önkéntes tűzoltó egyletek, az ifjúsági-női egyesületek (amelyek valamely valláshoz is kötődtek), a levante egyesületek, a polgári lövész egyesületek, a nemzetiségi kulturális egyesületek, a községi sportegyesületek, az ifjúsági vöröskeresztes csoportok. Ezek az önkéntes civil csoportok bekapcsolódtak valamilyen közszolgáltatás helyi megszervezésébe, viszonylag demokratikusan összefogták, és kifelé képviselték tagjaik érdekeit. Magyary Zoltán ebből, és a korszak hazai politikai szellemiségéből kiindulva, erősen vitatható végkövetkeztetéseket tesz a területi

önkormányzatokra és a korporatív típusú szervekre, a területi önkormányzat: „nem elég eleven és az embereknek csak szűk körét vonja be közvetlenül. Ezért az újabb fejlődésben ezt a szerepet egyre nagyobb mértékben veszik át a területi önkormányzatok, a hivatásrendészeti szervek...” (371. o.).

4. A községi közigazgatás feladatainak típusaira és azok pénzügyi súlyára jól mutat rá a községi költségvetések kiadási oldalainak elemzése (316-335 o.). A községek többségében a kiadások 50 %-át meghaladó részt képviselnek a személyi kiadások, néhány községben pedig a viszonylagos többség a dologi kiadásokra esik. A kiadási tételek között megjelennek a szövetkezett községek közös szolgáltatásaihoz való települési hozzájárulások.

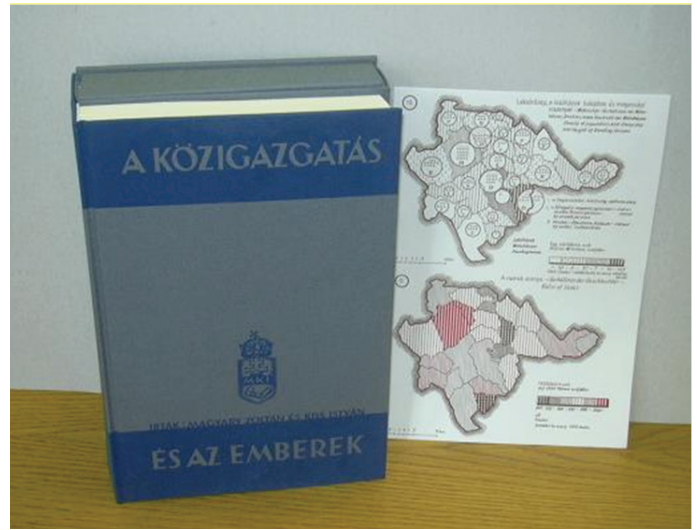
A községi önkormányzatok bevételeinek jelentős része a községi illetékekből, díjából, adókból valamint az átengedett állami adókból származott. Az államsegélyekből eredő bevételek a 26 község közül csak 3 községben haladta meg az 50 %-ot, és 11 községben az államsegély csak 10 %-ot képviselt, vagy egyáltalán nem volt államsegély.

5. Mai szempontból is tanulságos a korabeli „úttörő” tényfeltáró vizsgálat módszertana. A községre, és annak működésére széles körű állapotfelmérést végeztek. Ezt – ahol csak lehetett – összehasonlították a korábbi állapotokkal, illetve a járás más községeivel. Jó lett volna ha, ezen módszer elterjedését a háborús idők, és az azt követő korszakok nem akadályozták volna meg, mivel a felmérési anyagok a községi vezetésnek, és más község vezetőinek jó összehasonlító alapot adtak volna és egyben fejlődési-visszafejlődési folyamatokat jeleztek volna. Az állapot felmérések a járásban bemutatták, illetve máshol bemutatták volna a községeknek az impérium gyakorlásából eredő helyi hatóság feladatait és ezeket meghaladó technikai, gazdasági, egészségügyi-szociális, rendészeti feladatait, különösen pedig a feladat megoldási módozatokat. Ezek összevetéséből könnyebb meghatározni az átvehető, és követhető jó megoldásokat, azok előnyeit és hátrányait, röviden a célszerűséget (az eredményességet és a gazdaságosságot) szolgáló megoldásokat.

Magyary Zoltán a tatai felmérést ténymegállapító módszerre való közigazgatási teljesítménymérésnek tekintette. Kiss István viszont arra is felhívta a figyelmet, hogy eltérően a magángazdasági szervezetektől, a közigazgatási szervezet eredményei (itt nem csak materiális, hanem spirituális eredményeik is vannak, pontatlanok a mérőszámok). 1939-ben még csak kísérleteket tettek a kezdetleges mérésekre, például a falusi egészségügyi körzetek jelzőszámai esetében (345. o.). Napjainkra azonban ez a vizsgálati tevékenység kiszélesedett nemcsak a gazdasági, hanem a társadalmi fejlődés mérése területére is kiterjed. Legutóbb az OECD 2009. októberi Világfórumán összesítették a tapasztalatok és a megoldandó módszertani problémákat.

Prof. Dr. Verebélyi Imre

MAGYARY ZOLTÁN-KISS ISTVÁN: ¹ A KÖZIGAZGATÁS ÉS AZ EMBEREK

A hasonló kiadás megjelentetését 2010-ben az Önkormányzat segítségével jelentette meg a Népfőiskola. A Nemzeti Közzolgálati Egyetemen történt megállapodás alapján az elmúlt évben kiadásra került a CD melléklettel kiadott változat.

A könyv megvásárolható (megrendelhető) az NKE karain működő jegyzetboltokban.

Kövér László, a parlament elnöke is méltatta Magyary Zoltán szakmai kiválóságát a parlamenti könyvbemutatón.

MAGYARY ZOLTÁN NYOMDOKAIN TATÁN

Tata Város Önkormányzata a „városra szabott” Magyar-terv mentén halad már évek óta. Michl József polgármesterrel beszélgettünk a részletekről.

Polgármester Úr! Kérem, beszéljen a terv kialakulásának körülményeiről!

- Önkormányzatunk hat esztendővel ezelőtt kezdte el a Magyar-terv összeállításának munkálatait. A javaslat természetesen társadalmisítási folyamaton ment keresztül. Több fejezetben foglalmaztuk meg a város hosszú távú fejlesztési tervét, melynek - a címével Tata szülöttének - Magyar Zoltánnak - is emléket állítottunk. Az előkészítés során civil szervezetekkel, vállalkozókkal, az önkormányzathoz tartozó intézményekkel és természetesen a városlakókkal együtt fórunsorozatot tartottunk, de levélben is érkeztek észrevételek. Képviselő-testületünk több alkalommal tárgyalt erről a hosszú távú – mintegy húsz évre szóló – fejlesztési tervről, melynek fejezeteiben megjelenik a társadalomfejlesztés, a településfejlesztés, a városüzemeltetés és az igazgatásszervezés koncepciója, illetve a helyzetkép, jövőkép, akcióterv (rövid, közép- és hosszú távú terv) hármasa. A Magyar-tervet könyv alakban is megjelentettük, több kiadást is megért már a kötet.

A végrehajtás hogy sikerült?

- Az elmúlt öt évben a tervben megfogalmazott célokat szem előtt tartva alakítottuk a városfejlesztési stratégiát. A 2010-es önkormányzati választásokat megelőzően elkészítettünk egy összefoglaló kiadványt, mely részletesen kitér azokra az eredményekre, melyeket sikerült addig megvalósítani. Ez városunk honlapján is megtekinthető.

A választások után új képviselő-testület állt fel lényegesen kisebb létszámmal, 12 fővel. Az új önkormányzat a kötelezően elkészítendő gazdasági programját már a Magyar-tervre támaszkodva állította össze. Most is ezt figyelembe véve dolgozunk, s az itt leírtakat szeretnénk valóra váltani.

Hogyan haladnak?

Azt gondolom, lehetne gyorsabb a sebesség, de az irány jó, s panaszkodás helyett inkább keményen dolgozunk. Pályázati támogatás igénybe vételével és civil összefogással szép eredményekről is beszámolhatok. Hadd kezdjem a Mikoviny Sámuel vizek és zöldfelületek programmal. Olyan szerencsések vagyunk, hogy Tata az a város Magyarországon, ahol a lakosságszám arányához viszonyítva a legtöbb zöldfelülettel rendelkezünk. Legnagyobb természeti kincsünk az Által-ér táplálta Öreg-tó és a Fényes-források. Elkészült az Által-ér és Öreg-tó rehabilitáció első üteme sokak összefogásával. A Fényesen is elindult az egyedülálló növény- és állatvilág megmentésére és bemutatására a projektünk. Itt van az a Grófi-tó (korábbi nevén Katonai-tó), mely mára újra Európa legnagyobb vízhozamú forrása, a maga napi harmincezer köbméternyi vízhozamával. Az elmúlt években bűvárok segítségével sikerült nagyrészt

megtisztítanunk a tavat, s idéntől már ismét használható fürdőzésre is. További örömhír, hogy pályázati segítséggel egy tanösvényt, valamint egy látogatóközpontot alakíthatunk ki a területen, melyben a tágabb környezet, az Öreg-tó és a ferencmajori halastavak élővilágát is bemutatjuk.

Turisztikai témában mire számíthatunk még?

Mivel egyre többen csatlakoznak a megye legerősebb turizmussal foglalkozó Tata és Környéke Turisztikai Egyesületéhez, a szervezet erősödik és pályázatai sikeresek. Ennek köszönhetően a közelmúltban megújultak a városban a turisztikai tájékoztató táblák, s az ide látogatók fogadását segítő infrastruktúra is gyorsan fejlődik. De már épül a Tatát és Tatabányát összekötő Által-ér völgyi kerékpárút is, mely aztán a Duna-menti kerékpárúthoz is elvezet, ezek a tervek is elkészültek. Így a biciklis turisták és a munkába járók is igénybe vehetik ezt a lehetőséget. Az Öreg-tó partján pedig a volt kajakház helyén ökoturisztikai központ épül. A tervek szerint a háromszintes épületben kapna helyet a kerékpáros, bakancsos és főleg a vízi turistákat is kiszolgáló rész. Nagy összefogással megalakítottuk a Gerecse Natúrparkot, az ország hetedik hivatalosan bejegyzett natúrparkjaként, huszonkilenc település közreműködésével. Tata elnyerte az Által-ér Szövetség pályázatának köszönhetően a Magyar Tájdíjat is. Ezen a megmérettetésen olyan példaértékű tetteket díjaztak, melyekkel egy közösség vagy egy szervezet hozzájárult a táj és a táji örökség megóvásához, fejlesztéséhez. A tatai székhelyű Által-ér Szövetség pályázott, a program tartalmazta a Gerecse hegység és az Által-ér völgy ökológiai szemléletű rehabilitációját, a korábban a bányászatáról ismert táj ökoturisztikai értékű fejlesztését. Ezzel az eredménnyel mi képviselhetjük hazánkat az Európa Tanács Táj Díja 2013. évi pályázatán.

Van olyan, amit nem sikerült megvalósítani?

Évek óta húzódik az Angolpark és a város központjának rehabilitációja. De nem szeretnénk erről se lemondani, dolgozunk a megoldáson. Az Angolpark megújítására a kivitelezői közbeszerzés a napokban lezárulhat. Meghirdettük a volt piarista rendház, majd kollégium épületének hasznosítását is, várjuk az érdeklődő befektetőket, jó javaslatokat. Nagy feladat a szükséges önerő biztosítása programjainkhoz, ebben most nagyon nagy segítség a kormány döntése a korábbi hiteleink felénekváltásáról és a pályázati önerő támogatás lehetőségéről.

Közlekedésfejlesztési és biztonsági téren mit emelne ki?

- Folyamatosan fogadjuk a lakossági igényeket, a legfontosabbnak tartjuk a baleset-megelőzési fejlesztéseket. A város több kereszteződésének lámpásítása után ezérrhelyeztünk el például a Május 1. út egyik veszélyes szakaszán is közlekedési lámpát, ahol korábban több komoly baleset történt. Folytatjuk az út és járda felújítási programunkat, a városon belüli kerékpárút fejlesztéseket. A közvilágítás fejlesztésére pedig százhetven millió forint értékben nyújtottunk be pályázatot. Pályázatot nyertünk a város közlekedésének felülvizsgálatára, melynek keretében egy új integrált közlekedési csomópont tervezése kezdődik

A MI VÁROSUNK - TATA

Szent Kereszt templom

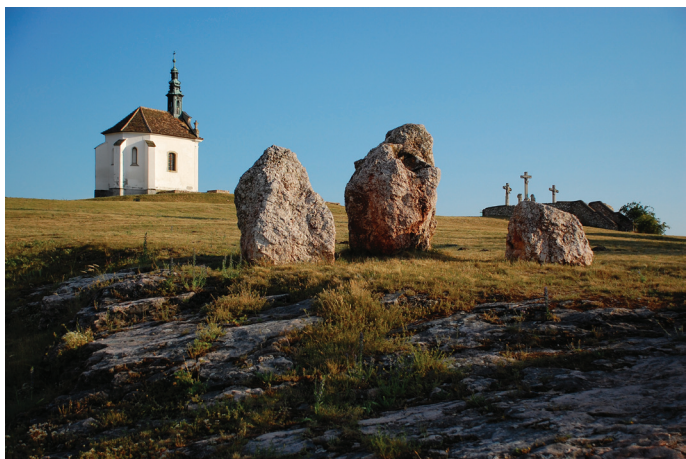
Esterházy kastély a Diana szoborral (Tóth Béla alkotása)

A tatai vár - az Ajtony sétahajóval

Pálma Rendezvényház (Angol-park)

Kálvária-domb

Harangláb, háttérben a Vaszary iskola

Az Öreg-tó partján

Lakóház (Munkás u.)

A képeket Bálint György fotós készítette

Nepomuki Szt. János szobor - Schweiger A. alkotása 1770 körül

Cifra malom

Kristály Szálló - volt Szarka Fogadó

Pötörke malom lapátkerekei

Nyári lak az Angol-parkban

Vitorlások az Öreg-tavon

Szökőkút az Angol-parkban

Kálvária szoborcsoport - Schweiger Antal alkotása 1770 körül

el Tatán a vasútállomásnál. Elindult a tervezése a Biatorbágy-Tata vasútvonal városunkat is érintő megújítására, a szintbeli kereszteződések megszüntetésére.

Milyen előremutató lépés történt a gazdaságfejlesztés terén?
Hadd kezdjem talán az egyik aránylag friss hírrrel: az önkormányzat tulajdonrészt vásárol az ipari park területéből, ezért a városnak ezentúl lényegesen nagyobb lehetősége lesz az ipari parkba betelepülni kívánó cégekkel való tárgyalásokra, bízunk benne, hogy egyre több vállalkozásnak tetszik meg ez a terület. De nemrégiben sikerült a távhőszolgáltatás feladatát koncesszióba adni. Feltétlenül szükséges a távvezeték felújítása, ez is sinen van pályázati támogatásnak köszönhetően.

Az elmúlt választási ciklusban több középületet és lakóházat is sikerült energiatakarékossá tenni, most van hasonló terv?
Természetesen. Az Eötvös József Gimnáziumban is pályázati döntéstől függően meg fog történni az energiaracionalizálás, fűtés korszerűsítés. Az igen leromlott állapotú művelődési házunk átépítésére és megújítására pedig szintén pályázatot nyújtottunk be. Közel hatszázmillió forintot szeretnénk a két épület felújítására fordítani. Több pályázatunk is fut napelemes rendszerek telepítésére.

Evezziünk egészen más vizekre: szociális és egészségügyi témában vannak-e pozitív hírek?

- Azt hiszem, akkor tudnék teljesen nyugodt lenni, ha a szociális szakma képviselőire nem lenne szükség. De sajnos még nincs így, az elhúzódó gazdasági válság és a devizahitelek bedőlése miatt továbbra is van igény a társadalomban a segítőkre. A Deák Ferenc utcai Szociális Alapellátó Intézményünket pályázati támogatással sikerült megújítani, akadálymentesíteni és egy új idősok napközi otthonát is létrehoztunk az épületben. Tatán sok az önkéntes és a civil szervezet is, akik nélkül bizony nehéz helyzetben lennénk. Sokat köszönhetünk a Máltai Szeretetszolgálatnak és a Vöröskeresztnek, akik áldozatos munkát végeznek nap mint nap a rászorulóknak érdekében. Őket anyagilag is támogatjuk, a Máltai Szeretetszolgálat részére négy millió forintot, a Vöröskereszt részére egymillió forintot különítettünk el költségvetésünkben. A kórházi és a szakrendelői feladatok tavaly állami fenntartásba, az épületek állami tulajdonba kerültek, ezért az önkormányzati alapfeladatokat, köztük a felnőtt és gyermek háziorvosi ügyeletet, valamint védőnői szolgálatot más helyszínen kell megvalósítanunk. Egy tatai vállalkozással együttműködve, magántőke bevonásával a volt nővérszálló épületében alakítunk ki egy minden igényt kielégítő, modern szolgáltató házat, mely szeptemberre el is készül.

Említett két civil szervezetet, a többiekkel is partneri viszonyt ápol az önkormányzat. Miben számíthatnak még rájuk?

- A Magyary Zoltán Népfőiskolai Társasággal együttműködési megállapodást kötöttünk, a legutóbbi ülésen a testület is elfogadta a határozatot. Ezt azért tartom előremutatónak, mert ugyan minden szervezettel van egy – legalább szóbeli megállapodás – viszont a legaktívabbakkal

tudunk ténylegesen előre haladni. A tatai népfőiskola sok hiánypótló programot szervez, az elmúlt évek alatt beépült a város közösségi életébe. Ilyen még a Tatai Civil Társulás vagy a TIT megyei szervezete is. Utóbbinak a csillagvizsgálót is átadtuk használatra, és támogatjuk a családi életre neveléssel foglalkozó pályázatokat is. Kulturális területen is jó közösségeink vannak, például a Fellner Jakab Kulturális Egyesület, mely a kárpátmedencei utazások mellett két évente testvérvárosi művészek alkotásaiból rendez kiállítást. S mondhatnám a néptáncal, népművészeti értékeink megőrzésével foglalkozókat is: a Kenderke és Pötörke egyesületet. Említhetem a városi fesztiválokat szervező közösségeket is. Értékes munkát végeznek a környezetvédelmet, természetünk megővését célzó civilek is. Már beszéltem az Által-ér Szövetségről, de fontos a Zöld Sziget Kör tevékenysége is. Ők nemrégiben felvállalták, hogy egykori tatai források környezetét teszik rendbe még akkor is, ha nem nyernek hozzá támogatást. Amit mégis hangsúlyoznék, hogy hosszú évek óta önkormányzati alapjainkból nyújtunk pénzügyi hozzájárulást a tatai civileknek több millió forint értékben. Fontos a városban a sport, ezzel foglalkozó egyesületek között is kiválóak vannak. Például a Tatai Atlétikai Club kezdeményezésére most egy új sportszarnok kialakítására pályáznak. Köszönet a támogatóknak, akik becsatlakoztak a városi szponzoráció mellé. Nem is mindig az anyagiakon múlik, inkább azon, hogy tartalmi síkon is partnerek tudunk lenni, számíthatunk a véleményükre, feladatainkra javaslataikkal a megoldások megtalálására.

Akkor tehát Magyary Zoltán szellemisége szinte kézzel foghatóan jelen van az élővizek városában!

Azt gondolom, hogy igen. S mivel Magyary Zoltán közigazgatási szakember volt elsősorban, erről is szeretnék néhány szót szólni. A hatékony közigazgatás kialakításához nélkülözhetetlen az államigazgatási, önkormányzati feladatok újragondolása. A járás fontos szerepe erősödik a jövőben a közszolgáltatások optimális telepítésében, és az államigazgatási és önkormányzati feladatok áttekinthetőbb szerkezetének kialakításában. Mi, itt Tatán ezt az irányvonalat követve a volt tóvárosi községháza épületébe, az Ady Endre út 24. számú Forrás Házba integráltuk a járási hivatalt. Itt biztosított a város és térsége polgárainak kulturált ügyfélfogadása, a város arculatát is meghatározó, szép és korszerű épületben.

Mi van még a tarsolyukban?

2013-ban lesz öt éves a Magyary-terv, melyet 2008-ban jelentettünk meg. Itt az idő tehát arra, hogy újra áttekintsük az ebben foglaltakat. Ráadásul jövőre választások is lesznek, ezért öszre el kell készülnie az aktualizált változatnak. Nyáron azon munkálkodunk majd, hogy sikerüljön nemcsak összefoglalni az elmúlt öt éve eredményeit, hanem újra fogalmazni előttünk álló feladatainkat is.

Sok sikert hozzá!

Hunyáné Izsáki Zsuzsanna

MAGYARY ZOLTÁN
EMLÉKÉREMBEN RÉSZESÜLT A
TATAI NÉPFŐISKOLAI TÁRSASÁG

A képzési programok a nyáriidőszakban szünetelnek a tatai Magyary Zoltán Népfőiskolán is, ennek ellenére vannak érdekes események. Nemrégiben tartotta diplomakiosztó ünnepségét a Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatástudományi Kara, amelyre meghívót kapott a Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság elnöke, Gyuszi László, alelnöke, Takács Károlyné és titkára, Keresztesi József is. Az utóbbi években újraindult aktív kapcsolaton kívül a meghívások voltak, hogy a tatai népfőiskola az egyik – mint szervezetegyetlen -, amely a kari tanácsdöntése alapján Magyary Zoltán Emlékérem elismerésében részesült. Az indoklásban kiemelte dr. Imre Miklós dékán a népfőiskola tevékenységéből Magyary Zoltán

szellemi örökségének ápolását, akarral, és a Magyary Zoltán Szakkollégium tagjainak kialakított jó kapcsolatot és eredményes együttműködést. Az emlékérmét 1998-tól ítélik oda – alapvetően személyeknek -, akik közöttük sokan a közigazgatástudományok jeles képviselői. Az idén ebben az elismerésben részesült dr. Ivanics Imre egyetemidocens, a Pécsi Egyetem tanára és a kartestvérintézményének vezetője, professzor Walter Maier, a Ludwigsburgi Közigazgatástudományi és Pénzügyi Főiskolarektora.

(*Komárom- Esztergom Megyei Hírlap, 2008.július 19.*)

IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ
MAGYARY ZOLTÁN SZEREPE
A VÁROSEGYESÍTÉS BEN
(*Előadás Tatán, 2008. június 10-én*)

Tatán az utóbbi hetekben sokan szóltak arról, hogy a város fejlődésében milyen nagy jelentősége volt a két település-rész: Tata és Tóváros közigazgatási, majd gazdasági, költségvetési egyesítésének.

A mai napon, Magyary Zoltán születésének 120. évfordulóján szervezett konferencián is arról a nemzetközi hírű, elismert közigazgatási szakemberről emlékezünk meg, akinek tevékenysége, szakmai kapcsolatai révén ma egy egységes városról beszélhetünk.

Milyen szerepe volt Magyary Zoltánnak a városegyesítésben?

Röviden: NAGY szerepe volt. Bővebben: Meghatározóan nagy szerepe volt ebben az ügyben.

Egy tudományos konferencián ez viszont nem kielégítő válasz. Nekem az a szerep jutott előadóként, hogy ezt egy kicsit bővebben fejtssem ki.

Rendkívüli szerencse, hogy e nagy hírű, immár Tatán is egyre ismertebbé váló közigazgatási szakember híres precízséggel vetette papírra tevékenységét: terveit és a megoldásra váró feladatokat. Azaz az ő szavaival élve a *diagnózist és a terápiát*.

Milyen más címet lehetett volna adni mai előadásomnak?

Talán, hogy...

Küzdelem a haladásért. Magyary Zoltánnak az 1944 novemberében keletkezett írása – most utóbb talán mondhatjuk: szakmai és politikai végrendelete – pontosan megfogalmazza, hogy mit tett általában a magyar közigazgatás megújításáért, racionalizálásáért, mit tett szülővárosának felemelkedéséért.

A két település egyesítésének történetét e rövid előadásban nem szándékozom elmondani. Jelentős helytörténeti kiadványokban erről részletesebben lehet olvasni. Tény és való, hogy az 1920-as években felvetődött probléma nem volt új keletű. Ekkor többször merült fel az egyesítés kérdése a különböző szintű testületekben községi és megyei szinten.

Az egyesítés folyamatának végső lökést a Komárom-Esztergomvármegyei Hírlap 1935 novemberében megjelent cikke adta. Magyary Zoltán: *Mit kell tennünk Tata-Tóvárosért?* című tanulmányában fogalmazta meg az okokat és a teendőket. Ebben az időben hosszas polémia folyt a lap hasábjain Tata és Tóváros idegenforgalmi jelentőségéről, a tennivalókról, a fejlesztési elképzelésekről. E témához kérték Magyary Zoltán véleményét is, aki azonban jóval többről ejtett szót cikkében. Szó szerint: „*A Komárom-Esztergomvármegyei Hírlap szerkesztőségének felkérésére, hogy ne csak az idegenforgalmi propaganda fejlesztéséről, hanem Tata-Tóváros jövőjéről is mondjam el gondolataimat. Az idegenforgalom fellendítése nagyon fontos és örömteli, de gondolnunk kell arra, hogy az nem öncél, hanem eszköz Tata-Tóváros felvirágoztatására. ...Javasolataimat ennek a szempontnak megfelelően csoportosítom.*”

Az első gondolatok közvetlenül az idegenforgalom fejlődésével függtek össze. A cikk későbbi részében azokkal a témákkal foglalkozott Magyary, amelyek a városfejlesztésre vonatkoznak. És végül azokról a teendőkről szólt, hogy konkrétan mit kell tenni, hogy céljainkat elérhessük.

„I. Teendők az idegenforgalom fejlesztése érdekében:

- 1., *Tájékoztató térképek elhelyezése*
- 2., *A parkozás folytatása*
- 3., *nyitva kell tartani a nagytemplom kapuját*
- 4., *Kocsi utak söprése*
- 5., *Az Esterházy Szálló éttermét és kávéházát művészien át kell alakítani*
- 6., *Kávéház, cukrászda létesítése a Nagytóra néző terasszal*
- 7., *Az Esterházy utcáról a nagytóra kilátást biztosítani*
- 8., *A Szeplőtlen Szűz Mária-szobor helyreállítása*
- 9., *Házak tatarozása*
- 10., *Több szállodai szoba*
- 11., *Bérbe adható szobák számát növelni*
- 12., *Aszfalt burkolat*
- 13., *szabadtéri játékok továbbfejlesztése*

II. Városfejlesztési feladatok

- 1., *Egységes városrendezési terv készítése, elfogadása*
- 2., *A tóvárosi barátok templomától a tatai főtérig terjedő, igen forgalmas, sőt túlterhelt kocsiútnak egész szélességben való burkolása*
- 3., *A vasúti állomás felé még egy jó útvonal kiépítése*
- 4., *A Kossuth tér közlekedését rendezni kell*
- 5., *A vízvezeték és csatornázás a városiasodásnak fő kelléke*
- 6., *A tatai nagytemplom környékének rendezése*
- 7., *A tatai községháza tatarozása*
- 8., *A fő téren a nagytemplomhoz alkalmazkodó stílusban lehet építeni*
- 9., *A tatai vár ügyének rendezése*

10., Zsigmond és Mátyás emlékére szobrot, vagy más művészi emlék állítása

11., A jeltelen Fellner Jakab emlékének megőrzése

III. Mi a teendő?

1., Folytatni kell a járás Idegenforgalmi bizottságának munkáját

2., A nagyobb célok elérése azonban nem remélhető Tata és Tóváros egyesítése nélkül. A két község teljesen összeépült. Egymást kiegészítik. ... A nagy feladatokat (városrendezés, vízvezeték és csatornázás, idegenforgalom emelése stb.) csak együtt tudjuk megoldani. Máris sokszor kárát vallotta a két község annak, hogy még nem egyesült. ... Ha a két község akkor egyetlen, 12. 000 lakosú város lett volna, megkapta volna a megyeszékhelyet és mindazt, amit ez Komáromnak eddig jelentett. ... Egyesítve a 10.000-nél több lakossal bíró községek kategóriájába kerülne Tatatóváros és ott a városokkal együtt az ország nyolcvan legnagyobb községe közt volna. ... Tata-Tóváros az ország harminc legszebb és leghaladottabb város, illetve községe közé emelkednék. ... Nyilvánvaló, hogy minden nap nagy veszteség, amellyel késleltetjük az egyesülést. Ha erre nem tudunk rászánni, akkor mondjunk le a reményeinkről és ne is csináljunk nagy terveket. ... Rá akartam azonban már most mutatni az egyesülés rendkívüli fontosságára. Ezúttal csak a következőket akarnám még hangsúlyozni:

1., A célt a nagyközségi jelleggel is elérhetjük.

2., Az (tehát) nem lehet az egyesítés akadály, hogy Tóvároson a pótdó magasabb és az adósság is nagyobb, mint Tatán.

3., A személyi kérdéseket nyugtató módon lehet intézni.

4., Az egyesítés nem jelent több terhet.

... az Esterházyak bölcs belátása (is) szükséges. De azt ne feledjük el, hogy a minden város fejlődése és felvirágzása saját polgárainak munkáján, okosságán és egyetértésén fordul meg."

Talán nevezhetjük egy végső vitát elindító cikknek is az előbb említetteket.

Hogyan emlékezik vissza Magyary később? A fentebb említett emlékiratban így fogalmaz:

„Itthoni működésem fontosabb teljesítményei professzori kinevezésem óta, amelyekkel államunk diagnózisa és terápiája ügyét igyekeztem szolgálni:

a/ A Magyar Közigazgatástudományi Intézet megalapítása (1931).

...Az Intézet iránya teljes lépést tartott a közigazgatástudomány nemzetközi haladásával és a tudomány előbbre vitelében.

b/ A tatai közigazgatási mintajárás szervezése. A jogállam formalisztikus és felelőtlen bürokráciájával szemben eredményességet szolgáló új közigazgatás csak ténymegállapító módszerrel tudja mind a kiindulási állapotot (diagnózist), mind a feladatát (terápia) és eredményeit meghatározni. ...Komárom megye tatai járását választottam tárgyul, amely földrajzi, gazdasági, vallási és nemzetiségi szempontból kevert és ott a kisemberek problémái mellett a hitbizományok (Esterházy Ferenc és Móric grófok) és az ipari nagytőke (MÁK, tatabányai bányavidék) brutális önzésének a kormányok által támogatott példái is egymás mellett előfordulnak. Az Intézet munkája a járásban 1934-ben indult meg.

... A diagnózis alapján adódhatott volna a terápia lehetősége.

... Kimutattam azt is, hogy Tatabánya, Bánhida, Felsőgalla és Alsógalla négy egybeépült nagyközség, amely együttes lélekszáma 38.000-et tesz ki. Ezek egyesítésével tekintélyes megyei város jönne létre ... az egyesítés nélkül viszont sem a városrendezés, sem a városfejlesztés problémáját nem lehet megoldani. ... Tata és Tóváros egyesítését még is sikerült keresztülvinnem abban a rövid időközben, amikor nem Keresztes Fischer, hanem Széll József volt a belügyminiszter. A véletlen ugyanis úgy hozta magával, hogy Széll

József felkért, hogy Lammers német államtitkárt a Reichskanzlei főnökét hívjam meg Budapestre, az én intézetemben való előadás tartására, s ennek a kérésnek a fejében értem el a két község egyesítését. ... Kitarító munkával tíz év alatt a járás fejlesztésére még is sikerült számos eredményt elérnem."

Magyary Zoltán, min jogász és közigazgatási szakember a két világháború között sokat tett szülővárosáért. Tata és Tóváros 1938. évi közigazgatási egyesítése – mint a mai napon is majd többször elhangzik – az elméleti és gyakorlati munkásságának eredménye.

A személyi tulajdonában lévő értékes fajanszgyűjtemény köztulajdonba adásával a helyi múzeum (a mai Kuny Domokos Múzeum) alapjait tette le, majd anyagiakkal, értékes tárgyak megvásárlásával segítette további gyarapodását. Elkészítette a városunk első rendezési tervét, melyet a „Mi lesz Tata-Tóvárosból?” című röpiratban 1938-ban tett közzé.

Jelentős szerepe volt Magyarynak a téli gazdasági szakiskola (a mai Jávorka Sándor Szakközépiskola) létrehozásában is. Ehhez kapcsolódóan meteorológiai megfigyelő állomásokat hozott létre, talajtani kísérleteket végeztetett. A Komárom vármegyei Közlőléti Szövetkezetben sok száz nagycsaládosnak adott megélhetést. Jelentősen támogatta a tehetséges tatai származású egyetemistákat. Az ő vezetésével működött a Tatai Piarista Öregdiákok Szövetsége, melynek budapesti tagozata tartotta fenn az ingyen szállást biztosító ún. tatai szobákat a rászoruló fiataloknak.

Az ő kezdeményezésére és szervezésével, dr. Márkus Jenő helyi támogatásával alakult meg a tatai népfőiskola, melynek oktatási jelentősége minden túlzás nélkül mondható – kimagasló volt. Köszönhető ez a Magyary által beszervezett egyetemi oktatók által képviselt magas színvonalnak.

Kezdeményezéseivel igyekezett a tatai járás megállapított hiányosságait fokozatosan pótolni, amely egyben a mintajárás színvonalának emelését is jelentette. „Mintajáráson érve az olyan járást, ahol a közigazgatásnak az emberekkel szemben nincsenek adósságai.”

Befejezésül még néhány gondolat Magyary megítéléséről. Mint egy racionális gondolkodó ember, aki „kívülről” is látta magát és munkásságát – ezt is megfogalmazta. Nézzük tehát, miként látta saját maga működését:

„Működésem eltérő elbírálásban részesült a különböző tényezők részéről. A külföldiek közül, akik ismernek, érdektelenek és mind szakkörök. Ezek részéről mindig pártatlan elismerésben részesültem mind az angolszász, mind az európai kontinentális oldalon... A magyar tényezők azonban egyrészt érdektelenek, másrészt nem szakértők, hanem laikusok. Érdekelteknek nevezem a magyar hatalmi tényezőket, akik a XIX. századi államot hatalmukban tartották. ...Magam nem pártpolitikai eszközökkel, hanem munkával küzdöttem. A XX. századi komplikált állam eredményes vezetésének tudományos és szervezeti feltételeit akartam kidolgozni és előkészíteni...”

Milyen szerepe volt tehát Magyarynak a két település egyesítésében?

Meghatározó volt abban a tekintetben, hogy mind helyi, mind pedig magasabb szinten szakmai érvekkel igyekezett alátámasztani érveit Tata és Tóváros egyesítése érdekében. Jelen előadás csak egy kis részét mutathatta meg annak, hogy milyen nagy erőfeszítéseket tett azért, hogy Tata valóban felemelkedjék. Nem idéztem részletesen a különböző testületekben elmondott érveit. Írásaiban viszont pontosan megfogalmazta mindazt, ami a diagnózis felállításához kell, és milyen terápiát javasol a problémák megoldására. Érvelt és harcolt az elmaradottság ellen a haladásért.

Mi jelentett haladást a két település életében? Ha egyesülnek. Érdekellettek voltak a két település között, a talapülések a hitbizomány között. A racionalitás azonban legyőzte az elmaradott szemléletet, a XIX. századi megrögzöttséget.

Milyen eredménnyel?

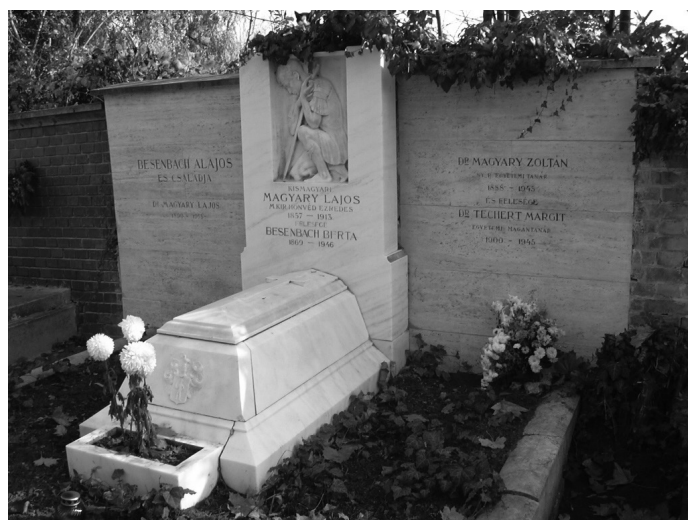
Láthatjuk, tapasztalhatjuk. És mindez, ha korábban történt volna, akkor a város is jobban fejlődött volna. Számtalan esetben említ Magyary hasonló nagyságrendű városokat, amelyek nagyobb fejlődésen mentek keresztül.

Tata és Tóváros egyesítésének véghezvitelével nem ért véget Magyary tevékenysége. Említettem azt a röpiratát, amelynek címe: *Mi lesz Tatatóvárosból?* Úgy jellemeztem ezt a kis iratot, mint a város első rendezési tervét.

Van-e aktualitása még?

Igen, sajnos van. Még nem valósult meg minden maradéktalanul ebből a javaslatból. Van még mit tennie a jelen szakembereinek.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

*Magyary Z. és felesége síremléke
Tatán a Környei úti temetőben*

MAGYARY EMLÉKTÁBLÁK, EMLÉKHELYEK

*A régi Népfőiskola emléktáblája
a volt Malom szálló – ma Arnold Hotel –*

*Magyary szülőháza Tatán a Bercsényi u. elején,
1996-tól emléktáblával megjelölve*

*Héreg községben, tragikus haláluk helyszínén
2003-ban létrehozott emlékhely*

*Dr. Greiner Tibor
alapítótag, a M. szobor
kezdeményezője*

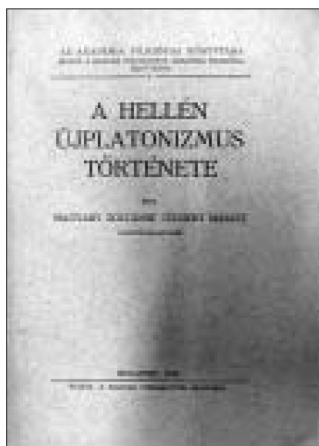

*Centenáriumi emléktábla
a volt tóvárosi községházán
– jelenleg itt működik
a Járási Hivatal*

TECHERT MARGIT RÖVID BEMUTATÁSA

Techert Margit filozófiatörténész – később Magyary Zoltánné – 1900. október 17-én született Budapesten. Tanulmányait a budapesti bölcsészkaron végezte 1918-1923 között, később (1925-ben) még egy fél évig tanult a louvaini egyetemen, és az 1926-27-es tanévben a párizsi Sorbonne-on. 1924-től 1927-ig a budapesti Erzsébet Nőiskola polgári iskola tanárképzőjének franciatanára. 1932-ben egyetemi magántanár lett Szegeden, 1941-ben Budapesten. Tudományos munkásságában a késő antik filozófiatörténettel, főként a hellén újplatonizmussal foglalkozott, amelynek fő jelentőségét szellemtörténeti idealizmus álláspontjából ítélte meg. Lefordította Plotinosz A szépről és jóról (Bp., 1925), Istenről és a hozzá vezető utakról (Bp., 1944) c. munkáit. Saját műve A hellén újplatonizmus története (Bp., 1934).

Magyary Zoltánné Techert Margit művének címlapja, amely az MTA Filozófiai Könyvtára sorozatban jelent meg 1934-ben

A képen Techert Margit – Magyary Zoltán felesége – látható. (A dokumentumokat Sterk Pál küldte Bajnáról.)

A MAGYARY ZOLTÁN NÉPFŐISKOLAI TÁRSASÁG JAVASLATA AZ ÖNKORMÁNYZATI MAGYARY TERVHEZ

A népfőiskola elnöksége fontosnak tartotta az elképzelés megvalósításának szakmai támogatását, ezért kezdettől fogva figyelemmel kíséri, és javaslaival segíti a Magyary terv kialakítását.

Eddig tevékenységünk és javaslataink a Magyary terv érdekében:

1. A polgármester úrral folytatott együttműködési tárgyaláson javasoltuk a terv sikeres előkészítése érdekében a közösségi felmérés alkalmazását, elősegítve ezzel a tatai polgárok minél szélesebb körű

bevonását.

2. „A partnerség az önkormányzatok és civil szervezetek között” című képzési program keretében polgármester úr felhívta a figyelmet a tervre, kérve a képzés résztvevőinek is a közreműködését.

3. A „partnerség” képzés befejező szakaszában részletesen ismertette polgármester úr az elképzelést, amelyhez a képzési csoport tagjai számos gondolatot (tartalmi és módszertani), javaslatot mondtak el.

4. A „partnerség” képzés székesfehérvári záró konferenciáján, amely sok tekintetben országos fórum volt, polgármester úr sikerrel mutatta be a Magyary tervre vonatkozó előkészítő munkát, s azt a törekvését, hogy ebbe a folyamatba a civil szervezeteket is bevonja. (Művelődés, Népfőiskola, Társadalom, 2007, Nyár, Trencsényi Imre: Együttműködés és érdekérvényesítés, 22-26 l.)

5. A képzési csoport megbeszélésén elhangzott összefoglalónkat közreadtuk a Népfőiskolai Hírmondóban (2007. szeptember, Keresztesi József: Csoportos beszélgetés a Magyary tervről).

6. A Népfőiskolai Hírmondó mellékleteként készítettünk egy kérdőívet, hogy segítsük a téma iránt érdeklődők véleményalkotását. A lapot és a kérdőívet már a Civil Napon osztogattuk és felhívtuk rá az érdeklődők figyelmét (kb. 150 fő).

7. Megszerveztük, hogy a kérdőívhez minél szélesebb körben jussanak hozzá a polgárok, és a leadása sem legyen nehézkes, ezért helyeztük el a Városházán, a Művelődési Házban és a Bordó Házban, ahol azok leadása is történhetett.

8. A népfőiskola programjain minden alkalommal (kb. 15 rendezvény) felhívtuk a hallgatóság figyelmét a kérdőívre, illetve, amikor megjelent a „Vitairat”, akkor azt is közreadtuk (érdekesség, hogy Budapesten a Civilliadán is találkozhatott vele a látogató).

9. A hozzánk eljuttatott és összegyűlt kérdőíveket (ezek száma eddig 50 db) összegeztük (terjedelme kb. 10 oldal), és átadunk Michl József polgármester úrnak.

MAGYARY ZOLTÁN KÖZIGAZGATÁSI DÍJ ALAPÍTÁSA

Rövidített megnevezés: Magyary Zoltán-díj

Indoklás

A Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság elnöksége javaslata alapján a 2009. március 4-ei közgyűlésünk jóváhagyta a Magyary Zoltán-díj alapítását.

A díj létrehozását azzal a céllal javasolta az elnökség, hogy a Nemzeti Községi Szolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Karával és a Karon működő Magyary Zoltán Szakkollégiummal kialakult eredményes együttműködésre alapozva, olyan ösztönző formát hozzon létre, amely a leendő közigazgatási szakemberek körében erősíti a várossal való kapcsolatot, kötődést, másrészt alkalmat teremt számukra Magyary örökségének megismerésére és a szakmai kezdeményezések mai korszakunkra érvényes folytatására.

A Magyary Zoltán-díj adatai:

- Alapító: Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság, Tata.
- Alapítás időpontja: 2009. március 4.
- A díj értéke: 100.000,- Ft, azaz százézer forint.
- Átadás időpontja: minden évben a Nemzeti Községi Szolgálati Egyetem

Közigazgatás-tudományi Kara diploma kiosztó ünnepsége.

A díj elnyerésének feltételei:

- A Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság elnöksége a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Karán működő Magyar Zoltán Szakkollégium elnökének és a Kar dékánjának egyetértésével pályázatot hirdet a díj elnyerésére minden év május 5-éig.
- Pályázhat a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Karának azon hallgatója, aki aktívan részt vesz a Magyar Zoltán Szakkollégium munkájában, feladatot vállal a kollégium, illetve a népfőiskola által szervezett szakmai programokban, szakmai munkájáról a nyilvánosság előtt is számot ad, és azt dokumentálni is tudja (publikáció, előadás stb.).
- A díj odaítéléséről a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Karának dékánja, a Magyar Zoltán Szakkollégium vezetősége és a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság által delegált képviselőkből (szakértőkből) álló, háromtagú bizottság dönt.
- A díj elnyerését az alapító népfőiskola az erre az alkalomra készített oklevéllel igazolja.
- A díj elnyerésének részletes feltételeit és a felhívást a fenti szempontok alapján a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Kar dékánja által felkért tanár, valamint a Magyar Zoltán Szakkollégium vezetősége által megbízott szakkollégiumi képviselő dolgozza ki és hirdeti meg.

Tata, 2009. május 26.

Eddigi díjazottak névsora:

Bokor András, Kovács Éva (2009),

Jordán Judit, Rehák Eszter (2010),

Fülöp Tímea (2011) és Dömötör Diána (2012).

EGYÜTT KÖNNYEBB

Forrás: Közszolgálat,

Közigazgatási Magazin II.évf. 2.szám

Együtműködési megállapodást kötött a Nemzeti Közszolgálati Egyetem és a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság. A megállapodás jelentőségéről és a részletekről Dr. Csemey Ákost, az NKE Közigazgatás-tudományi Karának dékánját és Keresztesi Józsefet, a Népfőiskolai Társaság elnökét kérdeztük.

A Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság és a Corvinus Egyetem között korábban is volt együtműködési megállapodás: „A megállapodást tavaly decemberben az új keretek között megújítottuk és kibővítettük. Ennek értelmében a társaság vállalta, hogy évente egy hallgatónknak ösztöndíjat biztosít, egyúttal a Magyar Szakkollégium tagjainak egyfajta bázishelye lesz Komárom-Esztergom megye. A fentiek mellett megállapodtunk abban is, hogy közösen szervezzük évente a Magyar Zoltán-konferenciát. A Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság régóta működő, Magyar szellemiségét méltó módon ápoló és őrző intézmény, amellyel érdemes együttműködni”- mondta lapunknak Csemey Ákos, az NKE Közigazgatás-tudományi Karának dékánja. A

felek megállapodtak abban, hogy a Magyar Zoltán születésnapjához és munkásságához kapcsolódó közös szakmai konferenciák és tanácskozások témáit az új tudományos eredmények bemutatása mellett az aktuális gyakorlati feladatokhoz kapcsolódó elméleti problémák adják majd évről évre.

Megkerestük Keresztesi Józsefet, a Magyar Zoltán szellemiségének őrzését felvállaló szervezet elnökét is, hogy megkérdezzük eddigi tevékenységükről és arról, milyen jelentősége van számukra a megállapodásnak. „A társaság 1995-ben alakult meg Tatán 22, részben közigazgatási, részben közművelődési tapasztalattal rendelkező alapító egyetértésével. Alapszabályunk is e két szakterületen való tevékenység érdekében fogalmazott meg célokat, ehhez kapcsolódóan elsősorban Magyar emlékének ápolását és szélesebb körű elfogadtatását tartottuk fontosnak. Tevékenységünk eredményeként került emléktábla Magyar szülőházára és emlékhely készült Héregben, Magyar Zoltán és felesége tragikus halálának helyszínén is. Évente megemlékezést szervezünk Tatán, amely ma már 11 éves hagyománnyá vált, ebből lett a Magyar-konferenciák sorozata. Népfőiskolai programjainkban is fontosnak tartottuk a közigazgatáshoz, az önkormányzati munkához kapcsolódó képzési programokat. Első programunk ezért az önkormányzati képviselők képzését célozta, amelyet nagy érdeklődés kísért 1996-ban. A következő évben sikerült először megszervezni a cigány kisebbségi önkormányzati képviselők bentlakásos képzését, amelyet később több hasonló is követett. 1998-ban kezdeményeztük az első Országos Szociális Foglalkoztatási Konferencia megszervezését, amelyet az aktuális feladatok mellett Magyarék »Szociális Vármegye« - programjára hívta fel a figyelmet. Ez irányú tevékenységeinket a Közigazgatás-tudományi Kar Tanácsa Magyar Zoltán – emlékéremmel ismerte el 2008-ban, amelyre nagyon büszkék vagyunk. A szakmai képzések mellett a közérdekű témákat is napirendre tűztük, és számos területen – néhány esetben már évtizedes hagyománnyal – szervezünk programokat: ezek közé tartozik a történelmi, egészségügyi és vallástörténeti sorozatunk is. Ezeket rendszeresen bővítjük és más témakörökkel is megújítjuk. Szerveztünk számítógép-kezelői képzéseket is, és az utóbbi években a nyelvtanfolyamaink iránt is van érdeklődés.” – mutatta be Keresztesi József a szervezet működését. „A megállapodás megújítása számunkra azt jelenti, hogy az új szervezeti keretek között is folytatódik az együtműködés, és azt reméljük, hogy ez nemcsak egyszerűen folytatást jelent, hanem a kapcsolat további kiszélesítését és gazdagodását is hozza. A megállapodás aláírója, Prof. Dr. Patyi András rektor úr véleménye, amely szerint egyetért és támogatja a Magyar-konferenciák országos szintűvé fejlesztését, nagyon fontos számunkra. Ezeket a jövőben közösen szervezzük. Azt is nagy eredményként könyvelhetjük el, hogy az egyetem kiadója vállalta A Közigazgatás és az emberek című Magyar-Kiss-kötet nagyobb példányszámú megjelentetését, amelyet a KIM vezetése is támogatott. A népfőiskola elnöksége nagyra értékeli az egyetem közreműködését, ami a további szakmai együtműködés során Tatát és az újra megjelenő járást, sőt lehetőség szerint az egész megyét újra a közigazgatás »minta területévé« avathatja” – foglalta össze a megállapodás jelentőségét a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság elnöke.

Szöveg:
Órfi József

PROGRAMTERV
AZ I. TATAI ORSZÁGOS MAGYARY ZOLTÁN KONFERENCIÁRA
- a konferenciával M. Z. születésének 125. évfordulójára emlékezünk –
Helyszín: Tata, Golf Hotel
Időpont: 2013. június 11.

8.30-9.00 Helyi koszorúzás

Helyszín: Magyary-szobor az Öreg tó partján
Résztevők: Tatai város önkormányzata
Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság
Magyary Zoltán Szakkollégium

9.00-10.00 Regisztráció

10.00-12.00 Levezető elnöke: Keresztesi József elnök,

Magyary Z. Népfőiskolai Társaság

Köszöntő: **Michl József** polgármester, Tata

Konferencia előadások

Résztevők: **Dr. Navracsics Tibor** miniszter,

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium

Előadás témája: „A jó állam megteremtése” – a közigazgatás fejlesztése, a Magyary Program jelene és jövője

Prof. Dr. Patyi András rektor, Nemzeti Közszo-lgálati Egyetem

Előadás témája: „Gondolatok a magyar közigaz-gatás karakteréről”

Czunyiné dr. Bertalan Judit kormány megbízott,

Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal

Előadás témája: Magyary a tatai járásról – 80 évvel később

12.00-13.00 Ebéd

13.00-13.30 Szekció levezető elnöke:

Prof. Em. Dr. Máthé Gábor egyetemi tanár,

Nemzeti Közszo-lgálati Egyetem

Szekciónyitó előadás

Előadó: **Prof. Em. Dr. Máthé Gábor** egyetemi tanár, Nemzeti

Közszo-lgálati Egyetem

Előadás témája: „Magyary Zoltán tudomány-történeti jelentősége”

13.30-13.45 Vitaindító előadás

Előadó: **Dr. Hazafi Zoltán** fősztályvezető,

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium

13.45-14.45 Szakmai pódiumbeszélgetés

Téma: Tisztviselői életpálya

Résztevők:

Dr. Habil Fábrián Adrián tanszékvezető egyetemi docens, Pécsi

Tudományegyetem

Prof. Dr. Torma András dékán, Miskolci Egyetem

Moderátor: **Dr. Kis Norbert** továbbképzési és nemzetközi rektor-helyettes, Nemzeti Közszo-lgálati Egyetem

14.45-16.15 Kávészünet

16.15-16.30 Vitaindító előadás

Előadó: **Dr. Csonka Ernő** elnök, Közigazgatási és Igazságügyi

Hivatal

16.30-17.00 Szakmai pódiumbeszélgetés

Téma: Új feladatrendszer, új területi közigazgatás

Résztevők:

Dr. Csonka Ernő elnök, Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal

Dr. Pesti Imre kormány megbízott,

Budapest Főváros Kormányhivatala

Dr. Balás István főigazgató, Heves Megyei Kormányhivatal

Dr. Józsa Zoltán tanszékvezető egyetemi docens,

Szegedi Tudományegyetem

Moderátor: **Dr. Cserny Ákos** dékán, Nemzeti Közszo-lgálati Egyetem

16.30-18.00 Borkóstoló-borbemutató

A közhasznú

**Magyary Zoltán Népfőiskolai
Társaság kiadványa**

2890 Tata, Rákóczi utca 9.

Felelős kiadó: Keresztesi József

Felelős szerkesztő: Szerkesztő Bizottság

Szerkesztés, tördelés: Imre Attila

Népfőiskolai Hirmondó

Készítette: Sollers Nyomdaipari Kft.

2890 Tata, Komáromi u. 55.

Tel.: 34/586-036 Tel./Fax: 34/586-037

E-mail: sollers@t-online.hu

Ügyvezető igazgató: Belec Zsolt

A NÉPFŐISKOLA ELÉRHETŐSÉGEI:

Tel., fax: 34/482-409; 06 30/290-20-62

E-mail: nepfoiskola@etata.hu, honlap: www.magyary.webnode.hu

Szerkesztői üzenet:

A kiadvánnyal és a konferenciával kapcsolatos véleményeket kíváncsian várjuk. Azokat vagy részleteiket szívesen közreadjuk a következő számban.
Lapzárta: 2013.05.27.